

colecția monografii

ELENA EMILIA ȘTEFAN

NOTIUNEA DE PERSOANĂ VĂTĂMATĂ
ÎN DREPTUL ADMINISTRATIV

ELENA EMILIA ȘTEFAN

NOȚIUNEA DE PERSOANĂ VĂTĂMATĂ ÎN DREPTUL ADMINISTRATIV

Universul Juridic
București
- 2024 -

Noțiunea de persoană în drept

1. Noțiunea de persoană – cadru general

În limbaj comun, atunci când ne referim la o persoană avem în vedere un om în carne și oase. Conform *Dicționarului explicativ al Limbii române*, conceptul de „*persoană*” are mai multe semnificații, după cum urmează: 1.) „Individ al speciei umane, om considerat prin totalitatea însușirilor sale fizice și psihice; ființă omenească; 2.) categorie gramaticală specifică verbului și unor pronume prin care se indică vorbitorul, interlocutorul și orice obiect deosebit de interlocutor și de vorbitor; 3.) persoană fizică; persoană juridică etc.”²⁵. Provine din limba latină – „*persona*”, termen în sine derivat din verbul „*personare*” care înseamnă „a rezona”, „a răsună” și care desemnează „masca de teatru, dotată cu un dispozitiv special pentru a servi ca un megafon”²⁶, folosită de actorii din teatrele romane²⁷. Se afirmă că la origine, „*persona* care era masca de scenă a devenit, puțin câte puțin, purtătorul de mască, actorul și apoi personajul jucat de actor, rolul”²⁸.

Potrivit doctrinei franceze, în termeni de dicționar, *persoana fizică* (în opoziție cu persoanele juridice) „este dotată cu personalitate juridică și căreia legea îi asigură întâietate în ordinea juridică, interzicând orice atingere a demnității sale și garantându-i respectul încă de la începutul vieții”²⁹. Tot în limba franceză se afirmă că „termenul de persoană este adesea utilizat în context juridic, filosofic și psihologic”³⁰. Astfel, în domeniul juridic, persoana se referă la „drepturile și obligațiile specifice atașate unei persoane, în virtutea statutului sau

²⁵ Informații publice, disponibile online la adresa <https://dexonline.ro/definitie/persoana%C4%83>, site accesat la data de 17 iunie 2024.

²⁶ Informații publice, disponibile online la adresa <https://www.universalis.fr/encyclopedie/personne/>, site accesat la data de 26 iunie 2024.

²⁷ Informații publice, disponibile online la adresa <https://www.etymonline.com/word/person>, site accesat la data de 26 iunie 2024.

²⁸ *Idem*.

²⁹ *Lexiques des termes juridiques*, sous la direction du S. Guinchard et. G. Montagnier, Dalloz, Paris, 1999, p. 392, *apud* O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Persoanele, în reglementarea Noului Cod civil*, ediția a 3-a, revăzută și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 12.

³⁰ Informații publice, disponibile online la adresa <https://www.lalanguefrancaise.com/dictionnaire/definition/personae>, site accesat la data de 26 iunie 2024.

calității acesteia”³¹. De exemplu, „contractele *intuitu personae* sunt cele care iau în considerare caracteristicile individuale ale părților în cauză”³². Prin urmare, „știința dreptului nu se ocupă de persoane doar numai cu privire la reglementarea raporturilor reciproce infinite de variate care se nasc între ele”³³.

Noțiunea de „persoană” este o instituție a dreptului civil și nu a dreptului administrativ. Se afirmă în doctrina de drept civil că „de la acest termen derivă termenul de personalitate care îi permite fiecărui om să participe deplin la demnitatea umană și să acceadă prin puterea spiritului său la cunoașterea științifică a naturii; personalitatea este cea care permite reunirea corpului și a spiritului”³⁴. În legislația națională, în Noul Cod civil, se definește ce înseamnă persoană și cum se clasifică aceasta. Totodată, din punct de vedere juridic, noțiunea de persoană este strâns legată de personalitatea juridică. Dicționarul explicativ al Limbii române definește „*personalitatea*” ca fiind: „ceea ce este propriu, caracteristic, fiecărei persoane și o distinge ca individualitate conștientă și liberă; ansamblul de însușiri stabilite ce caracterizează mental și comportamental o persoană; felul propriu de a fi al cuiva”, iar personalitatea juridică, drept „calitatea de subiect de drepturi și obligații a unei organizații”³⁵.

Declarația Universală a Drepturilor Omului de la 1948 prevede la art. 6 că: „*Fiecare are dreptul să i se recunoască personalitatea sa juridică oriunde s-ar afla*”. Dacă din punct de vedere istoric, de la dreptul roman există demarcația clară între persoane și *res*, bunuri, în prezent, vorbim despre persoane ca subiecte de drept. Literatura de specialitate consideră că „pentru a fi subiect de drept nu este nevoie de o calitate specială fiind suficientă aceea de ființă umană (persoană fizică) sau aceea de entitate organizată având un patrimoniu propriu și un scop determinat (persoana juridică³⁶)”. Din perspectiva dreptului internațional, s-a observat că, în timp ce statele și organizațiile internaționale au personalitate juridică în dreptul internațional și în conformitate cu legislația internă, deși de multe ori cu caracteristici foarte specifice (...), instituțiile și organismele UE nu au personalitate juridică proprie, după cum nici multe dintre oficiile UE nu au

³¹ *Idem*.

³² *Idem*.

³³ C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *Tratat de drept civil român*, vol. I, Ed. All, București, 1996, p. 133, *apud* O. Ungureanu, C. Munteanu, *op. cit.*, p. 3.

³⁴ A. Supiot, *Homo Juridicus, Eșeu despre funcția antropologică a dreptului. Imagine și prefață* de M. D. Bob, Ed. Rosetti Educațional, București, 2011, p. 65, *apud* O. Ungureanu, C. Munteanu, *op. cit.*, 2015, p. 4.

³⁵ Informații publice disponibile online <https://dexonline.ro/definitie/personalitate>, site accesat la 21 august 2024.

³⁶ G. Boroi, C. Anghelescu, *Curs de drept civil. Partea generală*, ediția 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2021, p. 4.